

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 589/2020-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4 Up 130/2020 z 25. augusta 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 Up 130/2020 z 25. augusta 2020 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd v upomínacom konaní vydal 5. mája 2020 platobný rozkaz, ktorým uložil sťažovateľke ako žalovanej povinnosť zaplatiť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „žalobkyňa“), sumu 15 198 € s príslušenstvom. Išlo o pohľadávku z obchodnoprávneho vzťahu postúpenú žalobkyni pôvodným veriteľom. Platobný rozkaz bol sťažovateľke doručený 6. mája 2020 o 22.34 h fikciou doručenia do elektronickej schránky spolu s návrhom a prílohami. Nasledujúci deň 7. mája 2020 túto zásielku sťažovateľka zaevidovala ako doručенú zásielku. Proti platobnému rozkazu podala 22. mája 2020 odpor. Okresný súd uznesením zo 17. júla 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom odpor sťažovateľky odmietol ako oneskorene podaný, vychádzajúc z fikcie doručenia 6. mája 2020. Sťažnosť sťažovateľky proti tomuto uzneseniu sudkyňa okresného súdu zamietla napadnutým rozhodnutím, ktoré bolo doručené sťažovateľke 25. augusta 2020.

3. Sťažovateľka tvrdí, že odpor podala v posledný deň zákonnej lehoty 15 dní počítanej od okamihu, keď sa platobný rozkaz dostal do jej reálnej dispozície, teda od 7. mája 2020, keďže fikcia doručenia nastala 6. mája 2020 o 22.34 h uložením platobného rozkazu do elektronickej schránky bez toho, aby mohla toto doručenie akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť svojím konaním či svojou nečinnosťou. Úlohou okresného súdu bolo podľa sťažovateľky nájsť spravodlivé usporiadanie veci v situácii, keď vec nemožno prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia zákona [zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“)], pričom bol povinný pri voľbe riešenia prihliadať na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva predmetný zákon. V právnych vzťahoch sťažovateľka nevystupuje zakaždým len ako orgán verejnej

moci, ale aj ako právnická osoba vstupujúca do záväzkovo-právnych (obchodnoprávných) vzťahov s inými právnickými osobami a fyzickými osobami bez toho, aby proti nim vykonávala verejnú moc.

4. Hoci zákon o e-Governmente dôsledne medzi postavením obce ako účastníčky súkromnoprávných vzťahov a ako orgánu verejnej moci nerozlišuje, nemôže to byť skutočnosťou, ktorá môže byť vykladaná na ťarchu sťažovateľky bez toho, aby zároveň nebolo zasiahnuté do jej práva na prístup k súdu, spravodlivé súdne konanie a na rovnosť medzi stranami takéhoto súdneho konania. Platobný rozkaz za takéhoto stavu nebolo možné považovať za doručený na základe fikcie doručenia ako orgánu verejnej moci. Rovnosť sporového konania bola narušená tým, že počiatok plynutia lehoty 15 dní na podanie odporu začal plynúť podľa súdu bez toho, aby sťažovateľka akýmkoľvek spôsobom (aktívne alebo nečinnosťou) vznik tejto fikcie mohla ovplyvniť. Je podľa nej úplne nenáležité prirovnanie doručenia zásielky (platobného rozkazu) do vlastných rúk k zásielke vhodenej do poštovej schránky, ktorá je od okamihu jej „vhodenia“ prístupná adresátovi a je nepodstatné, kedy si ju vyberie. Platobný rozkaz doručovaný podľa § 9 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) do vlastných rúk vyžaduje potvrdenie doručenia alebo vznik fikcie doručenia, ktorá však závisí od konania alebo opomenutia adresáta. Ak by mala žalobkyňa so sťažovateľkou opačné postavenie v spore, potom by bol dátum doručenia platobného rozkazu závislý od konania či opomenutia spoločnosti [REDACTED]

5. Podľa sťažovateľky nie je zlučiteľné s označenými právami, aby podmienky, za ktorých možno považovať elektronický dokument určený do vlastných rúk za doručený, boli posudzované výrazne odlišným spôsobom u dvoch účastníkov obchodnoprávneho vzťahu v postavení strán sporového konania. V najnižšej spravodlivo očakávanej miere by právu na spravodlivé súdne konanie a na rovnosť strán konania podľa sťažovateľky zodpovedal taký výklad súdu, ktorý by za deň rozhodujúci pre začatie plynutia lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu považoval nasledujúci pracovný deň po tom, čo bol sťažovateľke doručený platobný rozkaz fikciou doručenia uložením do elektronickej schránky po jej úradných hodinách. Výklad okresného súdu označila za formalistický,

neprihliadajúci na zmysel a účel zákona o e-Governmente, na požiadavku spravodlivosti súdneho konania a rovnosti účastníkov vyjadrenú v základných princípoch zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov.

6. Na takomto základe sťažovateľka navrhla ústavnému súdu, aby prijal jej ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a po prerokovaní veci nálezom rozhodol o porušení označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, aby zakázal okresnému súdu pokračovať v porušovaní označených práv, aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a napokon aby okresnému súdu uložil povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy konania.

7. Na záver sťažovateľka navrhla odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia v spojení s uznesením okresného súdu zo 17. júla 2020. Odôvodnila to svojou povinnosťou zabezpečovať základné podmienky života svojich obyvateľov, ktorú zabezpečuje zo svojich príjmov (medzi nimi aj z podielových daní). V súvislosti s opatreniami na zabránenie šíreniu ochorenia COVID-19 došlo k podstatnému výpadku príjmov obce, osobitne podielových daní, preto sťažovateľka vynakladá úsilie na zabezpečenie aspoň základných samosprávnych funkcií. Uhradenie sumy uvedenej v platobnom rozkaze (vo výške 15 198,67 € s príslušenstvom) ovplyvní hospodárenie sťažovateľky a zabezpečovanie samosprávnych funkcií. Žalobkyňa podľa svojho listu bude vymáhať svoju pohľadávku v exekučnom konaní v prípade jej neuhradenia, a preto je podľa sťažovateľky nesporné, že odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia nie je v rozpore s verejným záujmom a jeho právnymi následkami jej hrozí závažná ujma. Dodatočne sťažovateľka ústavnému súdu oznámila, že 13. októbra 2020 žalobkyňa podala návrh na vykonanie exekúcie.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8.1 Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

8.2 Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

8.3 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci majú pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli „prakticky a efektívne“ dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom pre poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (m. m. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05).

10. Právo na prístup k súdu je nevyhnutnou, imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces a tvorí jeho esenciálny prvok [nález sp. zn. III. ÚS 875/2016 a rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, body 35 – 36].

11. Právo na prístup k súdu však nemá absolútny charakter a môže podliehať obmedzeniam zo strany štátu. Pri stanovení obmedzení požíva štát určitú mieru voľnej úvahy (margin of appreciation). Právo na prístup k súdu nemožno obmedziť takým

spôsobom alebo do takej miery, že to naruší samotnú podstatu daného práva. Obmedzenie práva na prístup k súdu nebude v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z čl. 6 ods. 1 dohovoru v prípade, že nesleduje legitímny cieľ, a ani v prípade, že medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom nie je primeraný vzťah proporcionality (Grécko-katolícka farnosť Lupeni a iní proti Rumunsku, sťažnosť č. 76943/11, rozsudok z 29. 11. 2016, § 89). Do úvahy je potrebné vziať aj ďalšie faktory a medzi nimi (podľa okolností prejednávanych vecí) je to predovšetkým predvídateľnosť a nadmerný formalizmus obmedzenia (Garzičić proti Čiernej Hore, sťažnosť č. 17931/07, rozsudok z 21. 9. 2010, § 30 – § 32; Hasan Tunç a iní proti Turecku, sťažnosť č. 19074/05, rozsudok z 31. 1. 2017, § 30 – § 34). Okolnosť predvídateľnosti obmedzenia v prístupe k súdu je splnená, ak je vnútroštátna súdna prax jednotná a aplikácia takejto praxe konzistentná (Levages Prestations Services proti Francúzsku, sťažnosť č. 21920/93, rozsudok z 23. 10. 1996, § 42).

12. Pri posúdení toho, či rozhodovanie vnútroštátnych súdov je zaťažené prílišným či nadmerným formalizmom, bude nevyhnutné prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, pričom k porušeniu práva na prístup k súdu dôjde v prípade, že stanovené pravidlo prestane slúžiť cieľu právnej istoty a riadnemu výkonu spravodlivosti a stane sa z neho bariéra znemožňujúca strane sporu prejednať jej spor meritórne pred príslušným súdom (Kart proti Turecku, sťažnosť č. 8917/05, rozsudok Veľkej komory z 3. 12. 2009, § 79 *in fine*).

13. Princíp rovnosti účastníkov konania (resp. strán v spore) tvorí základný definičný prvok práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a aj nevyhnutnú súčasť každého právneho štátu, ktorý sa k tomuto princípu hlási prostredníctvom čl. 1 ods. 1 ústavy. Rovnosť účastníkov konania súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že všetci účastníci civilného konania majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka, nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný (PL. ÚS 43/95, II. ÚS 35/02, II. ÚS 121/02, II. ÚS 135/05,

IV. ÚS 126/09). Citované ustanovenie ústavy teda zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie „rovnosť“ v zmysle rovnakého, či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania.

14. Rovnosť strán v civilnom konaní je v judikatúre ESLP vyjadriteľná princípom rovnosti zbraní, ktorý tvorí prvok spravodlivého súdneho konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na spravodlivé súdne konanie preto v kontexte princípu rovnosti zbraní zabezpečuje, aby každá strana sporu mala možnosť hájiť si svoju vec pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane (napr. De Haes a Gijssels proti Belgicku, rozsudok z 24. 2. 1997, sťažnosť č. 19983/92, § 53 alebo Ankerl proti Švajčiarsku, rozsudok z 23. 10. 1996, sťažnosť č. 17748/91, § 38).

15. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Základom interpretácie a aplikácie každej právnej normy v materiálnom právnom štáte je určenie účelu právnej úpravy, vymedzenie jej rozsahu a identifikácia jej obsahu (m. m. II. ÚS 171/05). Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti všeobecných súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrážnosti)

a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a s účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom uprednostniť výklad *e ratione legis*. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07). Ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

16. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

17. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha

pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

18. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

18.1 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

19. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K podmienkam konania

20. Podanie sťažovateľky je ústavnou sťažnosťou v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd pri posudzovaní splnenia zákonom ustanovených podmienok konania pred ústavným súdom zistil, že ústavnú sťažnosť podala oprávnená osoba – sťažovateľka ako účastník upomínacieho konania na strane žalovanej (§ 122 zákona o ústavnom súde) a návrh je prípustný (§ 55 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľka je v konaní zastúpená advokátkou (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde) na základe predloženého plnomocenstva výslovne udeleného na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všetky všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123 zákona o ústavnom súde).

21. Keďže napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľke doručené 25. augusta 2020 a ústavnému súdu bola doručená ústavná sťažnosť 7. septembra 2020, lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde bola sťažovateľkou zachovaná.

III.2 K porušeniu čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím

22. Sťažovateľka namieta, že napadnuté rozhodnutie je v dôsledku použitého výkladu okresného súdu o začatí plynutia lehoty formalistické, neprihliada na účel a zmysel zákona o e-Governmente, na požiadavku spravodlivosti súdneho konania a rovnosti jeho účastníkov.

23. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd sa oboznámil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia okresného súdu s osobitným zameraním na tú časť, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti podstatná. Okresný súd stručne zhrnul dovtedajší priebeh konania, ukončiac ho rozsiahlejším opisom obsahu sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu zo 17. júla 2020 vydanému vyšším súdnym úradníkom. Sťažnosť po odcitovaní relevantnej právnej úpravy vyhodnotil ako nedôvodnú. Odkázal na § 32 ods. 5 písm. a) zákona o e-Governmente, podľa ktorého elektronická úradná správa sa považuje za doručeníu uložením, ak je adresátom orgán verejnej moci. Túto možnosť doručovania porovnal s ostatnými možnosťami doručovania elektronických úradných správ uvedenými v písmenách b) a c) v tom istom odseku zákona, ktoré sa týkajú prípadov, ak adresátom nie je orgán verejnej moci, v závislosti od toho, či ide alebo nejde o doručovanie do vlastných rúk. Vyslovil záver, že doručenie elektronickej správy orgánu verejnej moci v zmysle zákona o e-Governmente nastáva vždy momentom jej uloženia v elektronickej schránke orgánu verejnej moci, ktorý pri doručovaní uvedených správ nerozlišuje, či ide alebo nejde o doručovanie do vlastných rúk, či k uloženiu správy došlo zo strany správcu informačného systému alebo úkonom zo strany žalovaného a či je žalovaný ako orgán verejnej moci v pozícii subjektu verejnoprávneho alebo súkromnoprávneho vzťahu. Možnosť oboznámiť sa s obsahom elektronickej úradnej správy podľa okresného súdu nastáva momentom uloženia, čo prirovnal k možnosti vyzdvihnúť si list vhodený do poštovej schránky. Uviedol ďalej, že pri elektronickej doručovaní bežne dochádza k doručovaniu elektronických úradných správ určených do vlastných rúk do elektronických schránok orgánov verejnej moci alebo iných subjektov (ktoré orgánmi verejnej moci nie sú) aj v neskorých večerných hodinách, no napriek tomu sa považujú za doručené v ten-ktorý deň, a nie až nasledujúci, prípadne v iný deň, keď sa adresát oboznámi s ich obsahom. Sťažovateľka si mohla elektronickej úradnej správy reálne prevziať už 6. mája 2020 o 22.34 h (už vtedy existovala tá možnosť, čím okresný súd nespochybnil úradné hodiny obecného úradu). To, že sa sťažovateľka s elektronickej úradnou správou oboznámila až nasledujúci deň, považoval okresný súd za dôvod na jej strane. Lehota na uskutočnenie procesného úkonu začala plynúť všetkým subjektom rovnako, nasledujúci deň po doručení elektronickej úradnej správy. Za irelevantné

považoval okresný súd to, či je elektronická úradná správa doručená v skorých ranných alebo v neskorých večerných hodinách či v inom čase. Podotkol tiež, že elektronická doručka k platobnému rozkazu (ako dokument obsahujúci okrem iného údaj o dni, hodine, minúte a sekunde elektronického doručenia) je súčasťou elektronického spisu a sťažovateľka mala už v čase doručenia platobného rozkazu (a stále má) možnosť do spisu kedykoľvek nahliadnuť.

23.1 Okresný súd upriamil na záver pozornosť na zákonnú lehotu na podanie odporu a na to, že posúdenie dodržania zákonnej lehoty zo strany žalovaného nie je na voľnej úvahe súdu. Zákonná lehota vrátane začiatku jej plynutia je jasne definovaná v konkrétnych právnych predpisoch. Vzhľadom na okamih doručenia elektronickej úradnej správy orgánu verejnej moci jej uložením (bez rozdielu), v tomto prípade podľa údajov z doručky 6. mája 2020, začala lehota na podanie odporu plynúť nasledujúcim dňom (7. mája 2020), posledným dňom na včasné podanie odporu bol 21. máj 2020. Odpor podaný sťažovateľkou 22. mája 2020 okresný súd vyhodnotil ako oneskorene podaný. Uznesenie vyššieho súdneho úradníka zo 17. júla 2020 preto okresný súd považoval vo výroku za vecne správne a sťažnosť sťažovateľky zamietol.

24. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti na podklade napadnutého rozhodnutia ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že zamietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľky smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu zo 17. júla 2020 o odmietnutí odporu ako oneskorene podaného nevyústilo v okolnostiach posudzovanej veci do porušenia jej práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces zo strany okresného súdu. V napadnutom rozhodnutí okresného súdu ústavný súd nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okresný súd aplikoval na zistený skutkový stav relevantnú zákonnú úpravu v súlade s jej účelom a zmyslom, vysporiadal sa so všetkými podstatnými argumentmi sťažovateľky a z rozhodnutia je zrejmé, akými úvahami sa riadil pri právnom posudzovaní veci. Vyjadril sa k podstatným námietkam o postavení sťažovateľky, o začiatku plynutia lehoty a o vedomosti sťažovateľky o doručení, pričom jasne odôvodnil svoje skutkové zistenia a právne posúdenie rozhodujúcich skutočností. Kľúčovou časťou odôvodnenia bolo konštatovanie, že § 32

ods. 5 písm. a) zákona o e-Governmente nerozlišuje medzi doručovaním sťažovateľke ako žalovanému orgánu verejnej moci, či je v pozícii subjektu verejnoprávneho alebo súkromnoprávneho vzťahu.

25. Uvedené odôvodnenie postačuje na vyvodenie záveru, že napadnuté rozhodnutie nie je poznačené formalizmom ani nie je v rozpore so zmyslom a s účelom zákona. V posudzovanej veci išlo o aplikáciu jednoduchých právnych noriem obsiahnutých v ustanoveniach zákona o upomínacom konaní, Civilného sporového poriadku a zákona o e-Governmente. Práve v spôsobe aplikácie ustanovenia posledného z nich vníma sťažovateľka porušenie svojich práv.

26. Zákon o e-Governmente sa okrem iného zaoberá aj vzťahom medzi súdom ako orgánom verejnej moci a sťažovateľkou (obec ako hoci len potenciálny orgán verejnej moci). Tento zákon stanovil orgánom verejnej moci povinnosť vykonávať verejnú moc elektronicky. Orgány verejnej moci by mali teda prioritne komunikovať elektronicky. Kodifikovanie elektronickej komunikácie ako nosnej formy komunikácie s verejnou mocou i samotnej verejnej moci medzi sebou bolo motivované snahou, aby sa komunikačné procesy zjednodušili, zrýchlili, sprehľadnili, zjednotili a aby sa zvýšila bezpečnosť tejto komunikácie. Pri orgánoch verejnej moci platí pravidlo, že tieto subjekty musia prijímať elektronické podania každý deň, a teda aj potvrdzovať elektronické doručky, k čomu dochádza automaticky. V prípade orgánov verejnej moci sa nerozlišuje medzi dorúčením do vlastných rúk a bežným dorúčením. To znamená, že ak pošle právnická osoba zo svojej schránky podanie orgánu verejnej moci, bude sa za deň doručenia považovať uloženie zásielky do schránky príjemcu, čo je okamih, od ktorého je príjemca schopný si podanie pozrieť a otvoriť.

27. V tejto veci si preto okresný súd komunikovaním so sťažovateľkou ako žalovanou elektronicky plnil svoju zákonnú povinnosť. Nešlo o žiadnu z výnimiek, keď je možné použiť listinnú formu komunikácie. Išlo navyše o upomínacie konanie, u ktorého je zvýšený dôraz na elektronickú formu komunikácie. Pravidlo týkajúce sa účinku doručenia písomnosti orgánom verejnej moci vyplýva priamo zo zákona [§ 32 ods. 5 písm. a) zákona

o e-Governmente], nešlo preto v žiadnom prípade o otázku neupravenú v právnom predpise vyžadujúcu si vyplnenie medzery vhodne zvoleným výkladom, ako naznačovala sťažovateľka. Práve naopak, išlo o aplikáciu jednoduchého a jasného pravidla. Podľa názoru ústavného súdu aplikácia predmetného pravidla zo strany okresného súdu nevykazovala znaky bránenia sťažovateľke v prístupe k súdu. Nebola ani v rozpore s účelom zákona (bod 26). Navyše samotné znenie zákona o e-Governmente v § 10 ods. 9 („Modul elektronického doručovania zabezpečuje elektronické doručovanie podľa tohto zákona a jeho prostredníctvom sa vykonáva doručenie elektronickej správy odosielanej orgánom verejnej moci osobe, ktorá nie je orgánom verejnej moci, alebo v konaní alebo vo veci, v ktorej sa doručuje, nevystupuje v postavení orgánu verejnej moci...“) vyvracia správnosť argumentácie sťažovateľky o potrebe zohľadňovania právneho vzťahu, o aký vo veci ide.

28. Sťažovateľka mala rovnakú príležitosť na uplatnenie svojho práva v podobe rovnakej dostupnej zákonnej lehoty 15 dní na podanie odporu proti platobnému rozkazu (od 7. do 21. mája 2020). Za takéhoto stavu nie je možné označiť aplikáciu relevantného pravidla za formalizmus. Je tiež v súlade s praxou všeobecných súdov, že pri doručovaní písomností orgánom verejnej moci neberú do úvahy povahu súdnej veci v tom zmysle, či orgán verejnej moci uplatňoval v posudzovanom právnom vzťahu svoje vrchnostenské oprávnenie. Podstatné je, že ide (čo i len teoreticky) o orgán verejnej moci. Sťažovateľkou naznačeným výkladom by mohlo dôjsť práve k jej zvýhodneniu, pretože by jej tým bol v konečnom dôsledku pridaný ešte jeden deň k zákonnej lehote 15 dní.

29. Výklad predložený sťažovateľkou by teoreticky mohol byť právne prípustný, avšak v rámci návrhu na rozhodnutie o neúčinnosti elektronického doručenia, ktorý slúži na zmiernenie prípadných tvrdých následkov fikcie doručenia. K tomu však podľa dostupných informácií ústavného súdu nedošlo. V okolnostiach tejto veci je výklad sťažovateľky v rozpore s výslovným znením aplikovaného zákona a navyše nie je predpokladaný ani samotným účelom zákona o e-Governmente, a preto jej výklad nie je spôsobilý založiť porušenie označeného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces.

30. Na prvý pohľad sa môže neposkytnutie „výhody úložnej lehoty“ javiť ako nerovnosť v konaní pred súdom, ak je jednou zo strán súdneho konania orgán verejnej moci a zároveň v konkrétnom právnom vzťahu nejde o výkon verejnej moci. Avšak zákonom o e-Governmente upravená modifikácia vychádza pri orgánoch verejnej moci z predpokladu, že u nich existujú funkčné elektronické podateľne vybavené zodpovednými osobami vybavujúcimi agendu došlej pošty. V tomto rámci sa pri zohľadnení účelu a zmyslu zákona nejaví pozbavenie orgánov verejnej moci (bez ohľadu na povahu právneho vzťahu tvoriaceho predmet súdneho sporu) „výhody úložnej lehoty“ a ani aplikácia fikcie doručenia podľa § 32 ods. 5 písm. a) o e-Governmente ako porušenie práva na rovnosť účastníkov v konaní pred súdom.

31. V tomto prípade dochádza k modifikácii základného práva na rovnosť účastníkov samotným zákonom. Toto obmedzenie je dostatočne zrejmé, ako vyplýva z už citovaných ustanovení zákona, ale aj z jeho celkového zmyslu spočívajúceho v zvýšení efektivity, výkonnosti, transparentnosti orgánov verejnej moci, ich priblíženia občanom, keď ich informačné systémy sú dostupné nepretržite 24 hodín denne po celý týždeň. Uvedené poskytuje výhodu jednak pre občanov, ale tiež zamestnancom verejnej správy (HALÁSOVÁ, Z., GREGUŠOVÁ, D. *Zákon o e-Governmente. Komentár*. Bratislava : Eurokódex, 2018. 328 s.). Je teda odôvodnené legitímnym záujmom, verejným záujmom na dobrej správe verejných vecí. Pokiaľ ide o primeranosť obmedzenia, vzhľadom na materiálne a personálne zabezpečenie orgánov verejnej moci, v tomto prípade obce, i na prítomnosť ustanovenia zmierňujúceho tvrdość zákona sa javí byť pomer medzi zvoleným prostriedkom (napadnutým rozhodnutím vychádzajúcim okrem iného z aplikácie zákona o e-Governmente v otázke začatia plynutia lehoty) a sledovaným cieľom vyvážený. Výkladom okresného súdu v napadnutom rozhodnutí o začatí plynutia lehoty na podanie odporu proti platobného rozkazu 7. mája 2020 založeným na príslušnom ustanovení zákona o e-Governmente podľa ústavného súdu nedošlo k založeniu takého výrazného nepomeru v neprospech sťažovateľky, ktorý by na ňu ukladal bremeno, ktorého znášanie od nej spravodlivo nemožno požadovať. Nedošlo k takému jej znevýhodneniu oproti protistrane, ktoré by nadobudlo rozmer porušenia práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

32. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v zistenom skutkovom stave. Ústavný súd na záver poznamenáva, že dôvody napadnutého rozhodnutia okresného súdu sú zrozumiteľné, dostatočne logické a vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu. Vychádzajúc z uvedeného, je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozhodnutím okresného súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

33. Keďže došlo k odmietnutiu ústavnej sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky (návrh na zrušenie napadnutého rozhodnutia, vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania, odklad vykonateľnosti), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, prípadne ju prijme na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu